Nyhedsbrev
Kalundborg Museum
November 2024

Museets åbningstider 2024-2025

21. oktober – 22. december

Mandag:	lukket
Tirsdag:	kl. 10.00-16.00
Onsdag:	lukket
Torsdag:	kl. 10.00-16.00
Fredag:	lukket
Lørdag:	kl. 10.00-16.00
Søndag:	kl. 10.00-16.00

23. december 2024 – 7. februar 2025

Kalundborg Museum holder lukket, men åbner igen lørdag den 8. februar

Kalender

16. nov. – 22. dec.	Find Nissen – findeleg for børn
30. nov. - 22. dec.	Juleklip i julestuen – som i gamle dage.
12.dec. kl.19.	Lizette Salge: Vikingetidsudgravning ved Svinninge. Foredragssalen. Museumsforeningen
11.feb. kl.19.	Dyrene for retten. Bente Clod Pedersen. Kalundborg Museum
6. marts kl.19	Operasangeren fra Nyrop. Karen Boysen. Museumsforeningen
20.marts kl.19	2. verdenskrig på Vestsjælland Niels-Peter Danielsen. Kalundborghallen. Museumsforeningen i samarbejde med Kalundborg Bibliotek
Maj	Bustur til udstillingen ”Skyggekrigerne” på Slagelse Museum

Nyt fra museet.

Endnu et år går snart på hæld og sikke et travlt år Lindegården har haft. Samtidig med at gran og julelys mangfoldiggør sig på gården, er der som før beskrevet, stadig gang i en omfattende udbedring af den mangeårige sætningsskade, der har plaget udstillingsbygningen ud mod Adelgade. Arbejdet er dog sat på pause i en ubestemt periode, da det har vist sig at rumme flere uforudsete elementer som både påvirker bygningsstrukturen og Kalundborg Kommunes budget for arbejdet. Vi afventer derfor et udspil fra slots- og kulturstyrelsen, de ansvarlige arkitekter samt Kalundborg Kommune, før arbejdet kan fortsætte, men håber forsat, at arbejdet kan være tilendebragt inden sommer.

2024 blev også året hvor Lindegårdens smukke have endegyldigt stod uden kærlige grønne hænder til at pleje den. Vi er enormt ked af at have mistet havelauget men har også forståelse for at frivilligt arbejde jo nu engang er frivilligt. Der arbejdes på at finde en løsning inden foråret, men gode forslag eller, endnu bedre, frivillige, modtages med kyshånd. Kom og nyd den flotte udsigt og vær med til at udvikle hele museumshaven.

Det nye år tegner til at blive endnu et travlt et af slagsen, vi samarbejde med Det Kongelig Akademi, Kalundborg Amatør Teater, Vor Frue Kirke og mange flere og det kaster spændende aktiviteter af sig, som vi glæder os til at præsentere jer for løbende.

I årets første halvår har vi, ud over de mindre aktiviteter og workshops, fastelavn, flere foredrag, åbning af den nye middelalderudstilling samt grundlovsdagsfejring. Hvis man har lyst til at give en hånd til disse, er man meget velkommen, og ellers ser vi frem til at se jer på Lindegården som gæster.

Til august er Lindegården vært ved Kalundborg Middelalderfestival 2025. Festivalen er en af Museum Vestsjællands største tilbagevendende events, og arbejdet med at samle trådene er allerede gået i gang. I år står vi i en unik situation, da Dronningebroen er spærret på ubestemt tid pga. råd i træværket, hvilket besværer vores adgang til festivalpladsen gevaldigt og kirketorvet foran Vor Frue Kirke, som normalt anvendes som markedsplads, er fyldt med skurvogne og byggematerialer grundet renoveringen i Vor Frue Kirke. Dette bevirker, at de normalt unikke og smukke historiske rammer er en anelse amputerede. men vi øver os i at tænke kreativt og finde en vej ud af udfordringerne, der stadig resulterer i en løsning, der vil give vores mange gæster en god historisk oplevelse.

Lige som der kommer nye ansigter på Lindegården, så er der desværre også nogen der forsvinder. I november mistede vi Jens Nielsen, der i mange år har været en arkæologisk resurse uden sidestykke for hele Museums Vestsjælland. Jens blev bisat fra Vor Frue Kirke fredag d. 22. november 2024, hvor flere gode kollegaer selvfølgelig deltog.

Ved årsskiftet mister vi også Bente Elken der har valgt at gå på pension. Bente har været en del af holdet omkring Lindegården i mere end tyve år og har både sat sit aftryk på haven og dragtsamlingen mm. og vil efterlade et mærkbart tomrum. Lindegården er vært ved hendes afskedsreception mandag d. 9. december 2024 kl. 13-15 i foredragssalen. Alle, der ønsker at sende Bente godt på vej i hendes pensionisttilværelse, er selvfølgelig velkommen.

På Kalundborg Museums vegne, skal der lyde et varmt ønske om en glædelig jul og et godt nytår.

Pernille Nielsen, Eventkoordinator og museumsformidler

Nyt fra museumsforeningen

Inden længe skal medlemskortene fornys, men det traditionelle julebrev med årsmærker kommer ikke i år. Museumsforeningen er i samarbejde med de øvrige museumsforeninger under Museum Vestsjælland blevet digitale. Det betyder, at alle medlemmer skal have et nyt medlemskort. Der er indkøbt printer og scanner til at klare det praktiske. MVE installerer maskinerne og instruerer personalet, så de nye kort skulle være klar inden jul.

I vil få en mail angående kontingentindbetaling og de nye medlemskort når maskinerne er blevet installeret.

Medlemmer uden mail vil dog stadig modtage et brev. Men skulle der være nogle af disse, der har fået en mail siden sidste år, vil vi meget gerne have det at vide.

Det sker på museet

"Hjælp Nissen"

Nisserne er flyttet ind på museet. Kalundborg Museum har sin helt egen lille hjælpenisse, der hjælper børn med at komme i julestemning.

Desværre er hjælpenissen meget glemsom og kan ikke huske koden til sin skattekiste. I skattekisten har han nemlig de lækreste chokoladeguldmønter. Heldigvis har nissen opfundet et smart system, så han altid kan genskabe koden til sin skattekiste. Men hjælp, hjælp kalder alle børn! Den glemsomme nisse har igen glemt, hvor han har lagt de ting, der skal hjælpe ham med at genskabe koden! Hjælpenissen deler gerne sine chokolademønter med alle børn, der hjælper ham med at finde tingene på museerne.

Hjælp Nissen er en sjov findeleg velegnet til børn fra 3-7 år.

Findelegen "Hjælp Nissen" er gratis, når entrebilletten er betalt. Voksne betaler almindelig entre, børn under 18 år har gratis adgang.

Juleklip i julestuen – som i gamle dage

Juleklip er åben fra den 30. november til den 22. december i museets almindelige åbningstid.

Det er gratis at klippe julepynt, når entrebilletten er betalt.

Kom i julestemning på Kalundborg Museum. Nyd juleudsmykningen og lav selv julepynt som i gamle dage, da bedste -og oldeforældrene var unge.

Det store juletræ i museumsgården byder velkommen til.

Inden for har der sneget sig lidt julepynt ind i den lille stue i husmandsstedet i udstillingen ”Carmen curlers – iscenesat”. Her er tidssvarende adventskrans, kravlenisser og nisselandskab. Selv en autentisk pakkekalender fra et ”gør det selv” projekt fra 70’erne er der blevet plads til med gavepapir i 50 års gammelt design.

I museets hyggelige julestue ligger papir og sakse til at lave julepynt med. Flet et julehjerte, lav en musetrappe, fold en stjerne eller noget helt andet. Der er manualer og skabeloner til den forskellige pynt. Tag gerne eget pynt med hjem.

Museumsbutikken har et flot udvalg af kalendergaver, julegaver og værtindegaver og sælger sodavand og varme drikke.

Arrangementer:

Vikingetidsudgravning ved Svinninge

Lizette Salge

12. december kl.19 i Foredragssalen

Ikke medlemmer 50 kr.

Kom helt tæt på de vikinger, der for 1200 år siden blev begravet langs med landevejen i Svinninge.

	Arkæolog ved Museum Vestsjælland, Lizette Salge vil fortælle om udgravningerne af hele 46 jordfæstede grave fra vikingetiden,

Gravpladsen blev opdaget af to detektorførere i 2018. Efter en lang dag uden de store fund, fik de signal af noget, der lød som en metaldåse. Da de fik gravet sig ned til genstanden, viste det sig i stedet at være en skålformet fibel (broche) og de var dermed ramlet lige ned i en kvindegrav fra vikingetiden. Det blev startskuddet til en forundersøgelse og to efterfølgende udgravninger, der afslørede et væld af grave med meget spændende genstande.

På denne aften vil du blive præsenteret for lokalitetens historie, opdagelsen af den første grav, undersøgelsernes forløb og det vil også være muligt, at se nogle af de genstande, som arkæologerne fandt i gravene.

Da dyrene blev dømt

Et fortælle-foredrag om retssager mod dyr, 1250 - 1850

Ragnhild Clod Pedersen, cand.mag.

11. februar kl. 19 i Foredragssalen

Foredragets indhold

Rotter, mus og mosegrise terroriserede markerne ved landsbyen Als og gnaskede løs af afgrøderne. Folk var fortvivlede. Nu var dyrene blevet indkaldt for retten. Om otte dage, altså den 19. august, 1711, skulle de møde op ved bystævnet, høre anklagen og forsvare sig. Derefter ville dommen blive givet.

Inspirationen kom fra Midteuropa, hvor der i flere hundrede år jævnligt blev ført retssager mod dyr. Grise blev anklaget for mord og hængt i galger. Skadedyr fik en forsvarsadvokat og blev truet med bandlysning – altså at blive smidt ud af kirken. I Danmark kunne man indkalde dyrene ved at læse stævningen højt fra gårdene eller lægge små papirer med den ned i rottehullerne.

I dette fortælle-foredrag dykker vi ned i, hvad logikken bag retssagerne var. For at forstå dem må man sætte sig ind i en anden tids juridiske logik, teologiske verdensbillede og mentale forhold til dyr.

Hvad er et fortælleforedrag?

Solid historisk viden krydres med fængende fortællekunst! Ragnhild Clod Pedersen er uddannet historiker og optræder som historiefortæller. I foredraget kombinerer hun sin historiske viden med fortællinger dannet på baggrund af kildematerialet.

Bondedrengen, der blev operasanger

Karen Boysen

6. marts 2025 i foredragssalen

Karen Boysen har dykket ned i arkiverne og fortæller den usædvanlige historie om operasanger Jens Larsen Nyrop (1833-1907), der stammede fra Ellemosegård i Nyrup. Nyrop spillede som ganske ung til fester på Røsnæs. Efter værnepligten i København kom han til at spille i Folketeatrets orkester, men det var som tenorsanger på Det Kongelige Teater han blev berømt. Han medvirkede bl.a. i Gounods opera Faust, der i 1864 blev opført for første gang på den danske scene.

KALUNDBORG - ROLIG BY MED MANGE VÅBEN

En fortælling om modstandsbevægelsens undergrundshær 1943-45

Journalist Niels-Peter Danielsen

20. marts kl.19 i Kalundborghallen

Museumsforeningen i samarbejde med Kalundborg Bibliotek

I den ophedede stemning ved befrielsen fra den tyske besættelse i maj 1945 blev en mand dræbt og tre såret under et planløst skyderi ved Grand Hotel ved havnen, den tyske Kriegsmarines hovedkvarter i Kalundborg. Det var en ukendt civilist, der havde affyret en pistol mod tyske soldater. Det var dog ganske ukarakteristisk for byen under krigen, for der var ingen ildkampe, sabotager, likvideringer eller lignende i byen. I den forstand var den et roligt hjørne af det besatte land. Men 1944/45 strømmede våben ind i landet til bevæbning af undergrundshæren. Og Kalundborg var den sjællandske by, der fik de største forsyninger med maskinpistoler m.m. Det hang sammen med, at beskyttelse af Radio Kalundborg var et højt prioriteret mål for modstandsbevægelsens ledelse. Derfor var tre svært bevæbnede kompagnier klar til at forhindre ethvert muligt tysk forsøg på at ødelægge radiostationen, når de måtte kapitulere.

Niels-Birger Danielsen, journalist og historiker, fortæller om modstandsbevægelsens undergrundshær med fokus på Sjælland. Og han skildrer de få våbennedkastninger, jernbanesabotager og andre tilfælde af synlig modstandskamp, som der trods alt var i vores område.

Der vil være entre til dette foredrag.

I anledning af 80-året for Danmarks befrielse åbnes udstillingen ”Skyggekrigerne.” på Slagelse museum d. 4. maj 2025.

Museumsforeningen vil arrangere en bustur til denne udstilling umiddelbart efter åbningen, men datoen er endnu ikke fastlagt.

England hjalp den danske modstandsbevægelse under besættelsestiden 1940-45 med blandt andet nedkastninger af våben og agenter samt forsyninger til modstandsgrupper.
Hvorfor hjalp England, hvordan blev hjælpen organiseret, og hvorfor blev briterne i Danmark helt frem til 1947?
I et samarbejde med britiske forskere er historikerne ved Museum Vestsjælland i gang med at planlægge særudstillingen ”Skyggekrigerne” om Storbritanniens ageren i Vestsjælland og Danmark under besættelsen
Vidste du, at britiske agenter sprængte Storebæltsfærgen i luften under 2. verdenskrig? Eller at et fly fra Royal Air Force blev nedskudt nær Ringsted og bragte en vigtig mission for Danmark i fare?
Alle voksne i Europa kender historien om Anden Verdenskrig og hvordan modstandsbevægelserne understøttede de allieredes krig mod Nazityskland. Eller gør de?

Få kender den reelle historie om, hvor svære vilkår der var for organiseringen af modstanden i Europa. Modstanden blev undertrykt af regeringer i flere lande – der i blandt både i Danmark og England.
SOE (Special Operations Executive), en engelsk efterretnings- og agenttjeneste, handlede i starten mod ordre og fik i Danmark organiseret et kompliceret modstandsnetværk på tværs af politiske fløje.
Mange skæbner i Vestsjælland blev ændret af modstandsarbejdet og på udstillingen kan du se og opleve nogle af de dramatiske begivenheder, der foregik her. Begivenheder, der blev planlagt i England.
Vestsjællændere fik nær kontakt til spioner, våbentræning og organisering. De modtog våben fra himlen og udførte farlige missioner. Indsatsen kom også til at koste mange unge britiske mænd livet samt tab af mange Royal Air Force fly.

På Slagelse Museum vil der også være mulighed for at besøge

HÅNDVÆRKERGADEN – PÅ BESØG I 1800-TALLET

Træd ind i den hyggelige Håndværkergade og rejs 200 år tilbage i tiden. Den krogede gade med tætliggende stråtækte bindingsværkshuse, fører jer frem til byens torv med handlende boder. Her får I et godt indtryk af købstadslivet i første halvdel af 1800-tallet. I husene kan I se forskellige værksteder, som præsenterer traditionelle håndværk, f.eks. karetmager, bogbinder, maler, hattemager, kobbersmed.

I Håndværkergaden kan I også gå i H.C. Andersens unge fodspor og se en latinskole, som den han gik i, da han boede i Slagelse.

Latinskolen og den tilhørende bolig er kulisser, der stammer fra DRs tv-serie ”Unge Andersen” fra 2005.

Fra museets gemmer

Esbern Snare til hest 1900-tallet

Siden 1997 har Esbern Snare stået på Torvet i Kalundborg med blikket stift rettet mod Vor Frue Kirke. Der havde været et langvarigt forløb inden dette projekt blev til virkelighed.
Der havde tidligere været lignende planer, som dog aldrig var blevet realiseret.
I museets samlinger findes denne model af ridderen Esbern Snare til hest.

Kalundborg Museumsforening
700 medlemmer der støtter Kalundborg Museum

Medlemskab af Kalundborg Museumsforening

Museumsforeningens formål er at støtte Kalundborg Museum. Man kan melde sig ind i foreningen ved at betale kontingentet i museumsbutikken eller ved at overføre kontingentet til Museumsforeningens bankkonto: Arbejdernes Landsbank, Kalundborg, reg.nr. 5367, kontonr. 244907. MobilePay 215096 Husk ved overførsel at skrive navn, adresse og e-mailadresse i feltet "Besked til modtager".

Årskontingentet 2024.

• Enkelt: kr. 170. Enkelt-pensionist: kr. 150

• Par: kr. 225. Par-pensionister: kr. 175

Medlemskabet giver gratis adgang til Kalundborg museum og adgang med 50% rabat på billetprisen til alle museer/besøgssteder inden for Museum Vestsjælland, 10% rabat i museets butikker (undtaget allerede nedsatte varer) og gratis adgang til alle foredrag arrangeret af Kalundborg Museumsforening

Kontakt til Kalundborg Museumsforening

Foreningen kontaktes helst per e-mail, eller post eller ved henvendelse i butikken

• Kalundborg Museumsforening, Adelgade 23, 4400 Kalundborg

• Formand: Mette Brünnich Meier, Kalundborg

mettebrunnichmeier@gmail.com

• Kasserer: Kamma Rasmussen, tlf. 2532 7396, e-mail: ktr@ka-net.dk

Bestyrelsen for Kalundborg Museumsforening

Mette Brünnich Meier, Kalundborg (formand)

Kamma Rasmussen, Kalundborg (kasserer)

Kirsten Jessen, Kåstrup (sekretær)

Helle Gjøl (formand for Arkæologiforeningen)

Anne Christensen, Gørlev

Marianne Lundgaard, Kalundborg, Ulstrup (Næstformand)

Birgitte Korsager Knap, Kelleklinte

Torben Dencker, Kalundborg (suppleant)

Bent Mortensen (Arkæologiforeningen) (suppleant)